

RAPORT

asupra stagiului de mobilitate

în cadrul proiectului „PBLMD: Introducing Problem Based Learning in Moldova:

Toward Enhancing Students’ Competitiveness and Employability”,

Universitatea Gloucestershire, Cheltenham,

Regatul Unit al Marii Britanii și al Irlandei de Nord

în perioada 5 – 16 decembrie 2016

În perioada 4-17 decembrie 2016 am efectuat un stagiul de mobilitate la Universitatea din Gloucestershire, Marea Britanie, în componența echipei de implementare a proiectului „Introducing Problem Based Learning in Moldova: Toward Enhancing Students’ Competitiveness and Employability” finanțat în cadrul programului european Erasmus+.

Obiectivele generale ale stagiului de mobilitate:

- dobândirea de cunoștințe și abilități referitor la modul în care funcționează PBL într-un mediu universitar deschis din UE;
- colectarea de informații variate despre noi metode de predare;
- dobândirea competențelor de predare ajustate la PBL;
- cercetarea diferitor metode de predare în conformitate cu principiile PBL;
- clarificarea interacțiunii dintre universitățile europene cu parteneri/părți interesate;
- stabilirea relațiilor profesionale într-un mediu academic etc.

Activități realizate în cadrul mobilității:

- participare la diverse activități de predare-învățare, bazate pe metoda PBL;
- analiza detaliată a curriculum-ului la specialitatea „Studii Juridice”;
- asistența la activitățile de supervizare;
- asistarea la sesiuni de evaluare a studenților;
- asistarea la concursuri de procese simulate;
- asistarea la seminare-dezbateri: „Mooting the classroom”;
- participarea la diferite ore practice, ateliere de lucru, în cadrul cărora era utilizată pe larg platforma Adobe Connect, Moodle;
- participarea la ateliere de lucru cu utilizarea diferitor metode interactive de predare: metoda studiului de caz, KAHOOT, flipped classroom, prezentări PowerPoint;
- analiza noilor metode de evaluare inclusiv cu participarea evaluatorilor externi;
- discuții cu responsabili din cadrul Law School referitor la structura programului „Studii Juridice”;

- reflecții asupra activităților realizate.

Pe parcursul acestei mobilități am avut diverse întâlniri cu reprezentanți ai staff-ului academic și administrativ din cadrul Universității din Gloucestershire, am asistat la diverse activități de predare-învățare în cadrul Școlii de Drept, urmărind modalitatea de utilizare a metodelor interactive de predare și de aplicare a metodologiilor inovatoare în procesul de studiu.

Astfel, în cadrul prelegerii susținute de dna Lottie Park Morton la cursul de Drept al contractelor (Contract Law), am avut ocazia să aflăm multe aspecte interesante despre viclenia (misrepresentation) ca viciu de consimțământ la încheierea contractului. De menționat că în procesul relatării interactive a informației, profesoara a utilizat pe larg tehnologiile informaționale, prezentările în PowerPoint, a făcut multiple trimiteri la diferite cazuri din practica judiciară a instanțelor britanice. Consider că metodele interactive de predare, utilizate de dna Lottie Park Morton, le voi putea cu succes implementa în activitatea mea didactică la cursul de Drept civil.

În cadrul orei practice la Dreptul proprietății intelectuale (Media and Entertainment Law), profesoara Gill Ford a prezentat studenților o secvență video dintr-un material publicitar, după care studenții trebuiau să identifice încălcările drepturilor de autor. Urmărind cu atenție metodele utilizate de profesoară, am remarcat că această modalitate de desfășurare a orelor practice trezește un viu interes la studenți, îi motivează să participe la discuții și să-și formuleze propria opinie. Consider că această strategie educațională este una foarte eficientă și poate fi aplicată cu succes în procesul predării disciplinelor juridice în cadrul facultății noastre.

O modalitate inedită de prezentare a avut-o dna Kate Goodwin la prelegerea de Drept penal, în cadrul căreia am avut oportunitatea de a cunoaște specificul instituției extremei necesități în dreptul englez. După ce a prezentat esența și condițiile extremei necesități, profesoara a invocat un caz penal celebru din practica judiciară – R v Dudley and Stephens (1884), care a stabilit un precedent pentru întregul sistem *common law* că necesitatea nu este o cauză exoneratoare de răspundere la acuzația de crimă. Am remarcat că atenția studenților a sporit simțitor după ce profesoara a trecut de la explicațiile teoretice la relatarea cazului din practica judiciară. Astfel, consider că în procesul predării științelor juridice este foarte important ca informația teoretică să fie grefată pe relevarea spețelor și cazurilor concrete din jurisprudență, deoarece acest procedeu contribuie enorm la asimilarea materialului didactic. În consecință, apreciez că această metodă interactivă o voi putea implementa în procesul activității mele didactice.

În cadrul workshop-ului la disciplina Metode și abilități juridice (Legal Method and Skills), moderat de Richard Law și Jonathan Cooper, am asistat la un concurs de procese

simulate. Astfel, studenții fiind împărțiți în grupuri mici, au avut sarcina să prezinte pledoariile ale părții apărării și acuzării într-un proces penal, invocând cât mai multe argumente în susținerea poziției sale. Consider că această metodă interactivă de organizare a orelor practice este una foarte eficientă în cazul disciplinelor Drept procesual penal și Drept procesual civil, deoarece oferă posibilitatea studenților să aplice personal cunoștințele teoretice, simulând un proces judiciar și interpretând rolul de procuror, avocat, judecător. Urmărind atent modalitatea de utilizare a acestei metode interactive, am remarcat procedura de aplicare corectă a acesteia, pe care intenționez să o împărtășesc cu colegii de facultate care țin cursurile de Drept procesual.

Unele seminarii sunt realizate de către practicieni, cu experiență în domeniu. Fiecare grupă are desemnat un tutore academic pentru a oferi sprijin academic și a ajuta fiecare student să-și dezvolte cariera în funcție de interesele fiecăruia.

Programul de licență în Drept a Universității din Gloucestershire oferă oportunitatea pentru studenți de a cunoaște principiile fundamentale ale legilor din Anglia și Țara Galilor și ale Uniunii Europene. Pe măsura progreselor înregistrate, studenții au o listă interesantă de opțiuni de studiu potrivite cu interesele și opțiunile lor de carieră, cum ar fi: dreptul comercial, dreptul medical, drepturile omului și dreptul familiei. Studenții au oportunitatea să-și dezvolte abilitățile cheie în domeniul practicii juridice, cum ar fi modul în care să susțină eficient un caz în instanța de judecată, cum să intervieveze clienții și cum să negocieze acorduri juridice. De asemenea, studenții au posibilitatea de a lua parte la procese simulate, precum și la intervierea clienților și concursuri de pledoarii. Programul de licență în Drept a Universității din Gloucestershire contribuie la formarea la studenți a competențelor de analiză critică și sintetizare a informațiilor, gândire abstractă, de evaluare a argumentelor concurente și de luare a deciziilor motivate în rezolvarea problemelor. Toate aceste abilități sunt esențiale pentru domeniul dreptului. În același timp, ele sunt, de asemenea, abilități de viață și sunt foarte căutate de către alte profesii în cazul în care studenții decid să-și aleagă o cale diferită de domeniul dreptului. În acest sens, Școala de Drept a Universității din Gloucestershire se conduce de un scop principal: absolvenții ei trebuie să fie gata pentru inserția în carieră.

În general, cunoștințele sunt dobândite în cadrul cursurilor, seminariilor, orelor tutoriale și a studiului ghidat și individual, având în calitate de suport materialul disponibil în format tipărit și platforma Moodle. Indiferent de strategiile utilizate în predare, abordarea este una: învățare centrată pe student.

Valoarea adăugată a mobilității se regăsește și în:

- oportunitatea de revizuire și modernizare a curriculum-ului la specialitatea *Administrație publică* în conformitate cu abordarea PBL;
- modernizarea procesului de predare-învățare-evaluare în USARB, în conformitate cu strategiile internaționale de dezvoltare;
- revizuirea abordării procesului de predare-învățare;
- modernizarea programului de învățământ *Administrație publică* prin ajustarea acestuia la rigorile pieții muncii;
- stabilirea unor relații strânse între USARB și administrația publică centrală și locală;
- schimbarea rolului învățământului superior și a accesului la nivele avansate de predare etc.

Rezultate/impact al stagiului de mobilitate:

- dezvoltarea profesională în domeniul PBL (cunoștințe și abilități practice);
- capacitatea de a dezvolta curriculum-ul modernizat pentru specialitatea *Administrație publică*;
- aptitudinea de utilizare a metodelor interactive în procesul de predare;
- schimb de experiență între cadrele didactice din UE și USARB;
- oportunitatea de a dezvolta probleme/sarcini/mesaje PBL în procesul de predare.

Țin să menționez că mobilitatea efectuată în cadrul Universității din Gloucestershire a constituit o oportunitate inedită de a face cunoștință cu un sistem educațional modern, de a întâlni oameni cu viziuni inovatoare, de a asimila experiența și bunele practici în activitatea de predare-învățare-evaluare, de a cunoaște metode noi de abordare și organizare a procesului didactic, precum și de implementare a strategiilor educaționale noi: învățarea bazată pe problemă și învățarea bazată pe cercetare.

Concluzii:

Implementarea predării cu utilizarea metodelor interactive centrate pe student (în special învățarea bazată pe problemă - PBL) în cadrul specialității *Administrație Publică* o consider oportună și binevenită din următoarele considerente:

- va contribui la dezvoltarea la studenți a competențelor de aplicare a cunoștințelor teoretice la soluționarea unei probleme din practică;
- va spori șansele de inserție profesională a absolvenților prin colaborarea cu potențialii angajatori;
- va contribui la consolidarea capacităților de lucru în echipă și stimularea învățării în grup;

- studenții vor deveni mai receptivi unul față de altul și se vor susține reciproc pe parcursul studiilor, deoarece succesul grupului de lucru va depinde de reușita fiecărui membru în parte;
- studenții vor avea o participare activă la proiectarea curriculară;
- studenții vor fi stimulați să-și perfecționeze continuu abilitățile de învățare, să fie receptivi la critică constructivă și să-și autoevalueze propriile nereușite;
- va intensifica colaborarea între mediul academic și organele administrației publice, instituții, organizații, sectorul real etc.

Sergiu Boca, lector superior

Catedra de drept privat, Facultatea de Drept și Științe Sociale

Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți

29.12.2016

RAPORT

asupra stagiului de mobilitate

în cadrul proiectului „PBLMD: Introducing Problem Based Learning in Moldova:

Toward Enhancing Students’ Competitiveness and Employability”,

Universitatea Gloucestershire, Cheltenham,

Regatul Unit al Marii Britanii și al Irlandei de Nord

în perioada 5 – 16 decembrie 2016

În perioada 04-17 decembrie 2016, împreună cu personalul academic din 3 universități din Moldova am efectuat o vizită de studiu la Universitatea din Gloucestershire (Regatul Unit), în cadrul proiectului Erasmus+ „Introducerea învățării bazate pe probleme în Moldova: Spre consolidarea competitivității și șanselor de angajare ale studenților / Introducing Problem Based Learning in Moldova: Toward Enhancing Students’ Competitiveness and Employability.”

Obiectivele generale ale stagiului de mobilitate:

- colectarea de informații detaliate despre metode noi de predare;
- acumularea de cunoștințe și dobândirea abilităților referitor la modul în care funcționează PBL într-un mediu universitar deschis din UE;
- cercetarea diverselor metode de predare în conformitate cu principiile PBL;
- consolidarea competențelor de predare ajustate la PBL;
- stabilirea relațiilor profesionale într-un mediu academic;
- studierea colaborării dintre universitățile europene cu partenerii/părțile interesate etc.

Activități realizate în cadrul mobilității:

- asistarea la simulări de procese;
- participare în procesul de predare, bazat pe metoda PBL;
- asistarea la sesiuni de evaluare a studenților;
- asistența la activitățile de supervizare;
- asistarea la seminare - dezbateri: „Mooting the classroom”;
- participarea la ateliere de lucru privind utilizarea în procesul de predare a platformei Adobe Connect, Moodle și a unei metode interactive de evaluare, cu formularea unei probleme: KAHOOT!;
- participarea la atelier de lucru privind utilizarea unor metode interactive de predare: flipped classroom;
- analiza noilor metode de evaluare inclusiv cu participarea evaluatorilor externi;

- discuții purtate cu persoanele responsabile de structura programului de studii oferit în cadrul Law School;

- conceptualizarea modului de modificare a paradigmei învățării în Universitatea de origine etc.

Principalul scop al vizitei de studiu a fost cunoașterea și asimilarea metodelor inovatoare de predare/învățare/evaluare din sistemul de învățământ superior din Regatul Unit și individualizarea oportunităților rezultate în urma învățării bazate pe probleme pentru studenți de la programul de drept.

În cadrul stagiului de mobilitate am purtat discuții cu cadrele didactice din cadrul Universității din Gloucestershire care ne-au relatat despre experiența proprie de aplicare în procesul didactic a învățării axate pe probleme. De asemenea, în cadrul discuțiilor ne-au fost relevante utilitatea și eficiența acestui model de predare-învățare întru consolidarea competențelor și angajabilității studenților.

Universitatea din Gloucestershire are 3 facultăți: Facultatea de Business, Educație și Studii Profesionale, Facultatea de Științe Aplicate și Facultatea de Media, Arte și Tehnologii. În cadrul fiecărei facultăți sunt oferite cursuri univesitare și postuniversitare, precum și activități de cercetare în domenii adiacente. Facultăților le revine responsabilitatea elaborării și aplicării programelor de studii, precum și coordonarea activităților de cercetare universitare specifice domeniului lor de specializare. În procesul de realizare a programelor de studii se ține cont de relevanța și actualizarea acestora, un rol primordial revenind activităților de predare, cercetare și combinarea acestora cu parteneriatele cu entitățile externe.

În cadrul prelegerilor profesorul prezintă studenților informația necesară a fi asimilată, oferind lista principalelor surse bibliografice și făcând referire la cadrul legal aferent, cât și la practica judecătorească în domeniu.

În ceea ce privește seminariile, acestea se realizează prin intermediul discuțiilor, dezbaterilor în grupuri pentru o bună înțelegere a aspectelor practice ale unității de curs, utilizându-se astfel metoda numită Mooting – Dezbateri. Prin intermediul acesteia studenții au posibilitatea de a participa într-o instanță imaginară și dezvoltă competențe de a ține un discurs, de a prezenta o pledoarie etc. Mai mult ca atât se prezintă discursuri celebre, ale unor juriști renumiți, ale căror discursuri au rezolvat diferite probleme teoretice ale dreptului. În așa mod se urmărește stimularea învățării bazată pe cercetare. Anumite seminarii sunt realizate de către practicieni, cu experiență în domeniu.

Fiecare grupă are desemnat un tutore academic pentru a oferi sprijin academic și a ajuta fiecare student să-și dezvolte cariera în funcție de interesele fiecăruia.

Școala de Drept a Universității din Gloucestershire urmărește formarea la studenți a competențelor de analiză critică și sintetizare a informațiilor, gândire abstractă, de evaluare a argumentelor concurente și de luare a deciziilor motivate în rezolvarea problemelor. Toate aceste competențe sunt fundamentale pentru domeniul dreptului. În același timp, ele sunt, de asemenea, competențe generale și facilitează angajarea în câmpul muncii și în cazul în care studenții decid să-și aleagă un alt domeniu. Astfel, Școala de Drept a Universității din Gloucestershire își bazează activitatea pe un scop principal: absolvenții ei trebuie să fie gata de carieră.

Programul de studii oferit de Școala de drept a Universității din Gloucestershire se numește „Studii Juridice”.

Obiectivele programului „Studii Juridice” constau în oferirea următoarelor oportunități:

- dobândirea cunoștințelor și înțelegerea doctrinelor și principiilor fundamentale ale dreptului Angliei, Țării Galilor și a Uniunii Europene;

- facilitarea înțelegerii exhaustive a contextului economic, politic și social în care funcționează sistemul juridic;

- dezvoltarea competențelor intelectuale, practice și transferabile necesare pentru încadrarea absolventului în câmpul muncii;

- dezvoltarea competențelor intelectuale, critice și practice necesare pentru a promova educația și învățarea pe tot parcursul vieții, inclusiv cercetarea.

Ținând cont de finalitățile de învățare ale programului „Studii Juridice”, la finele cursului studentul trebuie:

- să înțeleagă unele dintre doctrinele și principiile fundamentale ale dreptului Angliei și Țării Galilor, în special în materia dreptului contractelor, dreptului delictual, dreptului constituțional și administrativ, dreptului penal și dreptului Uniunii Europene;

- să cunoască și să înțeleagă izvoarele acestor ramuri de drept, modul în care acestea au apărut și s-au dezvoltat și instituțiile care formează conținutul acestora;

- să înțeleagă contextul social, politic și economic în care operează dreptul și să-și formeze o gândire critică în domenii de controversă în cadrul temelor studiate;

- să-și extindă înțelegerea dreptului englez sau internațional, prin studiul modulelor opționale;

- să fie capabil să aplice abilitățile de cercetare în vederea planificării și realizării unei cercetări independente;

- să fie capabil să analizeze critic, să interpreteze, să evalueze și să sintetizeze informații dintr-o varietate de surse.

Vizita de studiu în cadrul Universității din Gloucestershire mi-a oferit posibilitatea de a cunoaște un sistem educațional modern, de a acumula experiență și a cunoaște noi metode ce pot fi utilizate în activitatea de predare/învățare/evaluare, de a folosi metode noi în organizarea procesului didactic.

Valoarea adăugată a mobilității se regăsește și în:

- oportunitatea de revizuire și modernizare a curriculum-ului la specialitatea *Administrație publică* în conformitate cu abordarea PBL;
- reformarea procesului de predare-învățare-evaluare în USARB, luând în considerare strategiile internaționale de dezvoltare;
- revizuirea programului de învățământ *Administrație publică* prin ajustarea acestuia la rigorile pieței imuncii;
- modernizarea abordării procesului de predare-învățare;
- sporirea rolului învățământului superior și a accesului la nivele avansate de predare;
- stabilirea unor relații strategice între USARB și autoritățile administrației publice centrale și locale etc.

Rezultate/impact al stagiului de mobilitate:

- capacitatea de a dezvolta curriculum-ul modernizat pentru specializarea *Administrație publică*;
- dezvoltarea și amplificarea profesională în domeniul PBL (cunoștințe și abilități practice);
- stimularea studenților să se implice activ la proiectarea curriculară;
- modificarea paradigmei: învățământ centrat pe profesor, întrucât rolul profesorului este de a ghida studentul pentru ca acesta să soluționeze problema, în UoG predarea este cu adevărat centrată pe student;
- schimb de experiență între cadrele didactice din UE și USARB;
- oportunitatea de a dezvolta probleme/sarcini/mesaje PBL în procesul de predare.

Concluzii:

Consider că în procesul de implementare în cadrul universităților din R. Moldova a metodelor noi în activitatea de predare/învățare/evaluare, acumulate în cadrul vizitei de studiu un accent sporit trebuie pus pe studiul individual și pe inițiativa studenților, pentru a crea un mediu dinamic de învățare.

Nu în ultimul rând ar trebui stimulată colaborarea dintre angajatori (reprezentanții persoanelor juridice) și universitate (cadre didactice, studenți), prin indicarea etapelor pe care trebuie să le parcurgă angajatorii, cadrele didactice, studenții pentru a implementa PBL în procesul de studii. În procesul de selectare a angajatorilor care ar dori să colaboreze cu universitățile în vederea îmbinării teoriei și practicii în procesul educațional, este important să fie atribuit rolul fiecărui participant (angajator – universitate – student), astfel că persoanele juridice (angajatorii) prin ghidarea care o realizează să devină parte a procesului didactic, contribuind la formarea competențelor profesionale ale viitorilor angajați.

Durata prelegerilor - seminarelor în cadrul USARB trebuie micșorată de la 90 min la 60 min., or o durată extinsă a prelegerilor și seminarelor creiază dificultăți de asimilare a cunoștințelor de către studenți.

Programele de studii vor avea un impact major în societate ca urmare a utilizării metodelor active de predare, cu precădere PBL, deoarece contribuie la dezvoltarea competențelor studenților și formarea de aptitudini profesionale ca rezultat al utilizării problemelor a căror probabilitate de apariție în practică este foarte mare.

Evaluarea cu participare externă ar trebui să excludă unele acte de corupție și va duce la o responsabilizare a cadrelor didactice, acordând-se un accent sporit calității predării.

Valentin Cazacu, lect. univ., dr.

RAPORT
asupra stagiului de mobilitate
**în cadrul proiectului „PBLMD: Introducing Problem Based Learning in Moldova:
Toward Enhancing Students’ Competitiveness and Employability”,**
Universitatea Gloucestershire, Cheltenham,
Regatul Unit al Marii Britanii și al Irlandei de Nord
în perioada 5 – 16 decembrie 2016

În perioada 04 – 17 decembrie 2016, împreună cu alți membri ai echipei proiectului *Introducing Problem Based Learning in Moldova: Toward Enhancing Students’ Competitiveness and Employability*, finanțat în cadrul programului European Erasmus +, am efectuat o vizită de studiu la Universitatea Gloucestershire, Cheltenham, Regatul Unit al Marii Britanii și al Irlandei de Nord.

În perioada de timp stabilită pentru această vizită, am avut ocazia să ne familiarizăm cu infrastructura campusului universitar pe care Universitatea Gloucestershire îl are în orașul Cheltenham, am asistat la orele de curs și seminar promovate de către cadrele didactice ale instituției date la specialitatea drept dar și alte specialități, am asistat la discuții cu cadrele didactice care activează în instituția gazdă.

În principal, în perioada mobilității am avut ocazia să asistăm la orele de curs și seminar la specialitatea drept, care este în componența Facultății de Business la Universitatea vizitată, în cadrul căreia am constatat că titularii cursurilor pun accent, în mod deosebit, pe utilizarea metodelor interactive în procesul de predare dar și de evaluare curentă și, aplică metodele inovatoare în procesul didactic. Din câte am putut constata, programele de studii oferă posibilitate studenților să însușească principiile fundamentale ale legilor din Marea Britanie, în comparație cu cele ale Uniunii Europene.

Având în vedere faptul că sistemul de drept al Marii Britanii (common-law) este diferit de cel căruia îi aparține Republica Moldova, respectiv și programele de licență în domeniul Drept al Universităților din această țară, inclusiv a celei din Gloucestershire, sunt diferite de cele din sistemul romano-germanic. În aceste condiții, am ajuns la concluzia că cercetarea și cunoașterea sistemului judiciar englez de către un jurist ce vine din sistemul de drept continental, ar putea întâmpina anumite dificultăți. Sistemul englez de drept se întemeiază pe precedentul judiciar, sistem care s-a dezvoltat de-a lungul secolelor prin aplicarea obiceiurilor de către judecători la cazuri concrete. Judecătorii urmează în fiecare caz precedentul existent. Dacă un asemenea

precedent nu există, judecătorul trebuie să judece în concordanță cu principiile generale ale dreptului, creând un precedent care va trebui urmat de către alți magistrați în cauze similare.

Având în vedere această particularitate, am putut constata că titularii cursurilor la care am avut ocazia de a asista, la diverse materii, își construiesc ora de curs sau seminar de o așa manieră încât, în permanență se face trimitere la practica judiciară, la litigiile care au existat și au fost soluționate într-un anumit mod de instanțele de judecată, indiferent de timpul scurs din acel moment. Aceasta se datorează faptului că dreptul englez nu cunoaște nici abrogarea implicită și nici desuetudinea, astfel că, rămân în vigoare un număr extraordinar de acte normative care nu au fost niciodată abrogate și care trebuie aplicate.

Ca să exemplificăm, în cadrul unei prelegeri la unitatea de curs „Dreptul contractelor”, promovată de către dna Lottie Park Morton, a fost efectuată analiza viciilor de consimțământ la încheierea contractului. Ținem să menționăm că informația era prezentată în sistemul PowerPoint, timp în care profesoara explica conceptele juridice care vizează instituția viciilor de consimțământ, făcând multiple trimiteri la cazurile concrete din practica judiciară a instanțelor britanice în materia respectivă.

La fel, în cadrul seminarului la unitatea de curs „Media and Entertainment Law”, ceea ce în planurile de studii a universităților din Republica Moldova ar fi „Dreptul proprietății intelectuale”, discuția era axată pe problematica încălcărilor posibile ale drepturilor de creație intelectuală. În timpul seminarului, profesoara Gill Ford a prezentat studenților un material publicitar de pe canalul YouTube, după care studenții au trebuit să identifice eventualele încălcări ale drepturilor de autor care au fost admise în acel caz.

Am asistat, de asemenea, la o prelegere la unitatea de curs „Dreptul UE” ținut de dna Gill Ford. Și în acest caz informația era prezentată în sistemul PowerPoint, timp în care profesoara explica conceptele juridice care vizează instituțiile studiate, în discuții fiind antrenati și studenții.

De menționat, cu această ocazie, excepționala dotare tehnică a sălilor de curs și seminar pe care Universitatea Gloucestershire le pune la dispoziția studenților și a cadrelor didactice, lucru care nu poate fi spus despre Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți.

Am asistat și la câteva prelegeri de „Drept constituțional” și „Drept penal” ținute de către dna Kate Goodwin. Remarcăm, cu această ocazie, maniera deosebită de promovare a orelor de curs de către dna Kate Goodwin. Astfel, la prelegerea de „Drept penal”, a fost pus în discuție subiectul care vizează instituția extremei necesități, cauză care înlătură caracterul penal al faptei. Profesoara a prezentat în sistemul PowerPoint și, în același timp, a explicat studenților esența și condițiile extremei necesități, după care a făcut trimitere la un caz de rezonanță din practica judiciară – R v Dudley and Stephens (1884), soluționarea căruia a stabilit un precedent pentru

întregul sistem *common-law* potrivit căruia, extrema necesitate nu este o cauză exoneratoare de răspundere la acuzația de crimă. De asemenea, la prelegerea de „Drept constituțional” dna Kate Goodwin a prezentat în sistemul PowerPoint și, în același timp, a explicat studenților unele aspecte ce vizează atribuțiile monarhilor în Marea Britanie. În cadrul ambelor prelegeri, studenții au fost antrenați foarte activ în discuții, ceea ce le-a făcut destul de interactive.

Pe lângă ore de curs sau seminar, am asistat și la o oră în care studenții au fost antrenați în procese simulate. Astfel, în cadrul workshop-ului la unitatea de curs „Legal Method and Skills”, moderat de Richard Law și Jonathan Cooper, studenții au fost împărțiți în grupuri a câte patru, având sarcina pentru acasă să elaboreze pledoaria apărătorului sau a procurorului într-un proces penal. În cadrul workshop-ului, studenții au prezentat pledoariile avocatului apărării dar și cele ale părții acuzării, invocând argumente pertinente în susținerea punctului lor de vedere. Profesorii, după audierea pledoariilor, efectuau analiza acestora, indicând aspectele asupra cărora studenții urmează să mai lucreze, apreciind cu note această activitate.

Nu în ultimul rând, ținem să menționăm și modul deosebit de promovare a orei la unitatea de curs „Criminologia”, unde studenții au avut ca sarcină să se intervieveze reciproc timp de câteva minute cu privire la anumite subiecte propuse de către profesor.

În urma acestei vizite putem constata că, în cadrul instituțiilor de învățământ din Republica Moldova sunt utilizate unele dintre metodele didactice moderne pe care le utilizează colegii de peste hotare, dare acestea au un caracter fragmentar și sunt utilizate mai ales la nivelul doi, masterat, mai puțin la nivelul licență.

În concluzie, vom menționa că experiența cadrelor didactice de la Universitatea Gloucestershire din Marea Britanie, poate fi și trebuie implementată și în instituțiile de învățământ superior din Republica Moldova, implicit în USARB. Astfel, pentru anul viitor de studii, voi modifica curricula la unitățile de curs „Introducere în dreptul civil”, „Teoria generală a obligațiilor”, „Dreptul familiei” și „Dreptul familiei și starea civilă”, indicând în cadrul seminarelor și câteva sesiuni de procese simulate, prezentarea de către studenți a unor cereri de chemare în judecată cu privire la diferite litigii din domeniu, a unor contracte, prezentarea unor spețe soluționate de instanțele naționale și europene, prezentarea unor propuneri de modificare a legislației în domeniu etc. La fel, pentru orele de curs și seminar, voi completa materialul didactic cu cauze din jurisprudența națională și cea a CEDO care vizează instituțiile dreptului privat.

De asemenea, voi posta în sistemul PowerPoint materialul didactic pentru unitățile de curs predate, acestea fiind utilizate în cadrul prelegerilor și seminarelor.

Împreună cu colegii implicați în acest proiect vom organiza mai multe activități de

diseminare a informației și a experienței acumulate în cadrul acestor vizite la universitățile partenere. Vom insista pe lângă conducerea universității cu privire la dotarea tehnică a sălilor de curs și seminar.

Veaceslav Pînzari, conf. univ., dr.

Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți

30.12.2016

RAPORT

asupra stagiului de mobilitate

în cadrul proiectului „PBLMD: Introducing Problem Based Learning in Moldova:

Toward Enhancing Students' Competitiveness and Employability”,

Universitatea Gloucestershire, Cheltenham,

Regatul Unit al Marii Britanii și al Irlandei de Nord

în perioada 5 – 16 decembrie 2016

În perioada 4-17 decembrie a.c., am efectuat un stagiul de mobilitate la Universitatea Gloucestershire din Marea Britanie, în cadrul proiectului *Introducing Problem Based Learning in Moldova: Toward Enhancing Students' Competitiveness and Employability*, finanțat în cadrul programului European Erasmus+.

Obiectivele generale ale stagiului de mobilitate:

- dobândirea de cunoștințe și abilități referitor la modul în care funcționează PBL într-un mediu universitar deschis din UE;
- colectarea de informații variate despre noi metode de predare;
- consolidarea competențelor de predare ajustate la PBL;
- cercetarea diferitor metode de predare în conformitate cu principiile PBL;
- clarificarea interacțiunii dintre universitățile europene cu parteneri/părți interesate;
- stabilirea relațiilor profesionale într-un mediu academic etc.

Activități realizate în cadrul mobilității:

- participare în procesul de predare, bazat pe metoda PBL;
- asistența la activitățile de supervizare;
- asistarea la sesiuni de evaluare a studenților;
- asistarea la simulări de procese;
- asistarea la seminare-dezbateri: „Mooting the classroom”;
- participarea la ateliere de lucru privind utilizarea în procesul de predare a platformei Adobe Connect, Moodle și a unei metode interactive de evaluare, cu formularea unei probleme: KAHOOT!;
- participarea la atelier de lucru privind utilizarea unor metode interactive de predare: flipped classroom;
- analiza noilor metode de evaluare inclusiv cu participarea evaluatorilor externi;
- discuții cu responsabili din cadrul Law School referitor la structura programului de studii oferit;

- reflecții asupra activităților realizate;
- conceptualizarea modului de schimbare a paradigmei învățării în Universitatea de origine etc.

Pe parcursul acestei mobilități am avut oportunitatea de a fi prezenți la diferite activități didactice, în special în cadrul Law School (Școala de Drept) a Universității din Gloucestershire, analizând metodele de predare utilizate.

Din start țin să menționez, că predarea în domeniul disciplinelor juridice este una preponderent clasică, realizându-se prin intermediul prelegerilor și seminarelor. În cadrul prelegerilor profesorul prezintă studenților informația necesară a fi asimilată, oferind lista principalelor surse bibliografice și făcând referire la cadrul legal aferent, cât și la practica judecătorească în domeniu. În ceea ce privește seminariile, acestea se realizează prin intermediul discuțiilor, dezbaterilor în grupuri pentru o bună înțelegere a aspectului practice al disciplinei. O asemenea metodă se numește Mooting – Dezbateri. Utilizarea acestei metode oferă experiența de a participa într-o instanță imaginară și dezvoltă competențe de a ține un discurs, de a prezenta o pledoarie. Mai mult ca atât se prezintă discursuri celebre, ale unor juriști renumiți, ale căror discursuri au rezolvat anumite probleme teoretice ale dreptului. Astfel, se stimulează învățarea bazată pe cercetare. La fel, sunt utilizate simulări de procese (am asistat la unul dintre aceste seminare unde s-a simulat un litigiu de muncă în cadrul unui tribunal specializat). Anumite seminarii sunt realizate de către parcticieni, cu experiență în domeniu. Fiecare grupă are desemnat un tutore academic pentru a oferi sprijin academic și a ajuta fiecare student să-și dezvolte cariera în funcție de interesele fiecăruia.

Școala de Drept a Universității din Gloucestershire contribuie la formarea la studenți a competențelor de analiză critică și sintetizare a informațiilor, gândire abstractă, de evaluare a argumentelor concurente și de luare a deciziilor motivate în rezolvarea problemelor. Toate aceste competențe sunt esențiale pentru domeniul dreptului. În același timp, ele sunt, de asemenea, competențe generale și facilitează angajarea în câmpul muncii și în cazul în care studenții decid să-și aleagă un alt domeniu. În acest sens, Școala de Drept a Universității din Gloucestershire se conduce de un scop principal: absolvenții ei trebuie să fie gata de carieră.

Programul de studii oferit de Școala de drept a Universității din Gloucestershire se numește „Studii Juridice”.

Obiectivele programului „Studii Juridice” constau în oferirea următoarelor oportunități:

- dobândirea cunoștințelor și înțelegerea doctrinelor și principiilor fundamentale ale dreptului Angliei, Țării Galilor și a Uniunii Europene;

- facilitarea înțelegerii exhaustive a contextului economic, politic și social în care funcționează sistemul juridic;

- dezvoltarea competențelor intelectuale, practice și transferabile necesare pentru încadrarea absolventului în câmpul muncii;

- dezvoltarea competențelor intelectuale, critice și practice necesare pentru a promova educația și învățarea pe tot parcursul vieții, inclusiv cercetarea.

Ținând cont de finalitățile de învățare ale programului „Studii Juridice”, la finele cursului studentul trebuie:

- să înțeleagă unele dintre doctrinele și principiile fundamentale ale dreptului Angliei și Țării Galilor, în special în materia dreptului contractelor, dreptului delictual, dreptului constituțional și administrativ, dreptului penal și dreptului Uniunii Europene;

- să cunoască și să înțeleagă izvoarele acestor ramuri de drept, modul în care acestea au apărut și s-au dezvoltat și instituțiile care formează conținutul acestora;

- să înțeleagă contextul social, politic și economic în care operează dreptul și să-și formeze o gândire critică în domenii de controversă în cadrul temelor studiate;

- să-și extindă înțelegerea dreptului englez sau internațional, prin studiul modulelor opționale;

- să fie capabil să aplice abilitățile de cercetare în vederea planificării și realizării unei cercetări independente;

- să fie capabil să analizeze critic, să interpreteze, să evalueze și să sintetizeze informații dintr-o varietate de surse.

În general, cunoștințele sunt dobândite în procesul cursurilor, seminarelor, orelor tutoriale și a studiului ghidat și individual, având în calitate de suport materialul disponibil în format tipărit și platforma Moodle. Indiferent de strategiile utilizate în predare, abordarea este una: învățare centrată pe student.

O altă metodă de predare care am văzut-o la Universitatea din Gloucester este „Flipped classroom” – care într-o traducere liberă semnifică clasă dezechilibrată, neregulată. Sensul este că acest model pedagogic presupune că se inversează rolurile predării în sala de curs și cel al pregătirii temelor pentru acasă. Pentru acasă studenții vizionează versiunea video a lecției, iar în clasă rezolvă exercițiile împreună cu profesorul. Lecțiile video sunt ingredientul-cheie al așa-numitei „flipped - classroom”, care fie că este creată de către profesor și este postată on-line, fie că este preluată dintr-un repozitoriu on-line. În sala de clasă, lecția este transformată într-un atelier de lucru, o discuție interactivă prin intermediul căreia studenții pot concretiza anumite aspecte ale materiei audiate, pot să-și testeze abilitățile proprii și să interacționeze unul cu altul.

Plasarea studentului în centrul procesului de învățare creează noi rigori pentru personalul academic. În primul rând, personalul este nevoit să abordeze predarea prin metode pe care nu le cunosc. În al doilea rând, personalul academic este obligat să proiecteze finalități de învățare și de evaluare, să-și expună părerile și să solicite același lucru de la studenți, să includă o serie de competențe specifice în curriculum, să pună accent pe oportunități asociate cu diferențele care sunt în sălile de curs și normele de etică. În contextul celor expuse, nu se poate aștepta de la personalul academic să realizeze activitățile în mod eficient fără ca să beneficieze de suport și de traininguri de formare în domeniul pedagogic. De aceea, universitatea Gloucestershire facilitează satisfacerea acestor necesități prin implementarea diverselor programe de formare pedagogică și de dezvoltare a competențelor pedagogice ale personalului academic. În cadrul Universității există subdiviziunea specializată (Teacher Training Center), care se preocupă de formarea pedagogică prin intermediul următoarelor activități:

- Predarea cursurilor și organizarea de seminare informative pentru profesori (nu numai pentru tinerii specialiști, ci și pentru profesori mai experimentați);
- Evaluarea și atestarea competențelor pedagogice la angajare și promovare în funcție;
- Motivarea personalului academic să participe la diverse mobilități, seminare informative etc.

Scopul formării personalului academic în calitate de pedagogi este de a consolida capacitățile de învățare a studenților. De aceea, instruirea pedagogică facilitează abordarea centrată pe student a principiilor de predare.

Consider experiența obținută pe parcursul mobilității la Universitatea din Gloucestershire, benefică și care va ajuta la atingerea obiectivelor proiectului PBLMD, utilizarea metodelor active de predare.

Valoarea adăugată a mobilității se regăsește și în:

- oportunitatea de revizuire și modernizare a curriculum-ului la specialitatea *Administrație publică* în conformitate cu abordarea PBL;
- modernizarea procesului de predare-învățare-evaluare în USARB, în conformitate cu strategiile internaționale de dezvoltare;
- revizuirea abordării procesului de predare-învățare;
- modernizarea programului de învățământ *Administrație publică* prin ajustarea acestuia la rigorile pieții muncii;
- stabilirea unor relații strânse între USARB și administrația publică centrală și locală;
- schimbarea rolului învățământului superior și a accesului la nivele avansate de predare etc.

Rezultate/impact al stagiului de mobilitate:

- dezvoltarea profesională în domeniul PBL (cunoștințe și abilități practice);
- capacitatea de a dezvolta curriculum-ul modernizat pentru specializarea Administrație publică;
- deschiderea spre utilizarea TIC în procesul de predare;
- facilitarea ca studenții să aibă o participare activă la proiectarea curriculară;
- schimbarea paradigmei: învățământ centrat pe profesor, or: rolul profesorului este de a ghida studentul pentru ca acesta să soluționeze problema, în UoG predarea este cu adevărat centrată pe cel ce învață;
- schimb de experiență între cadrele didactice din UE și USARB;
- oportunitatea de a dezvolta probleme/sarcini/mesaje PBL în procesul de predare.

Concluzii:

Abordările predării cu utilizarea metodelor active centrate pe student (în special a PBL) le consider demne de a fi urmat în cadrul specialității Administrație Publică din următoarele motive:

1. Va contribui la conlucrarea cu potențialii angajatori;
2. Studenții vor fi motivați să studieze aspectele teoretice ale disciplinelor în vederea identificării instituțiilor relevante pentru rezolvarea problemei;
3. Consolidarea capacităților de lucru în echipă și posibilitatea ca încă de pe băncile facultății studenții să identifice free-riders (cei care „călătoresc gratis”), pregătindu-i pentru realitățile vieții;
4. Examinarea externă (de către personal invitat) va exclude anumite acte de corupere și va responsabiliza cadrul didactic în activitate, punând accent pe calitate;
5. Studenții vor deveni mai receptivi unul față de altul și se vor susține reciproc pe parcursul studiilor;
6. Studenții vor avea o participare activă la proiectarea curriculară;
7. Studenții vor da dovadă de angajament în ceea ce privește îmbunătățirea continuă a propriilor calități de învățare, critică constructivă și analiză imparțială a propriilor eșecuri;
8. Personalul academic va deveni mai vizibil în afara comunității universitare datorită implicării active în determinarea organizațiilor externe cu care vor colabora;
9. Programul de studii (specialitatea) va avea un impact relevant în societate datorită utilizării metodelor active de predare, în speciala PBL (învățarea bazată pe problemă), a cărei filozofie contribuie la dezvoltarea competențelor studenților, insistând asupra formării

aptitudinilor profesionale, deoarece problema trebuie să fie apropiată de o problemă care ar putea fi posibilă în practică.

Daniela Pojar, lector universitar

Catedra de Drept Privat

Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți

26.12.2016